

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj: 7/10), a u vezi sa članom 10. stav 2. Zakona o budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 19/06, 76/08, 5/09, 32/09, 51/09, 9/10, 36/10, 45/10 i 25/12), na prijedlog Ministarstva finansija, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 76. sjednici, održanoj 27.08.2012. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Donose se Smjernice ekonomske i fiskalne politike Zeničko-dobojskog kantona za 2013. godinu, i čine sastavni dio ovog zaključka.

II.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____ /12.
Datum, 27.08.2012. godine
Zenica

PREMIJER

mr.sci. Fikret Plevljak, dipl.ing.

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo finansija,
1x Svim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave,
1x a/a.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON

SMJERNICE EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE
ZA 2013. GODINU

Zenica, avgust 2012. godine

DIO PRVI - UVOD

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 19/06, 76/08, 5/09, 32/09, 51/09, 9/10, 36/10, 45/10 i 25/12), pripremljen je dokument Smjernice ekonomske i fiskalne politike za 2013. godinu, što ima za cilj preliminarnu projekciju prihoda i rashoda za pripremu budžeta fiskalne 2013. godine.

Kako su u toku paralelni procesi u pripremi Dokumenta Okvirnog Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za period 2013.-2015. godinu (DOB), pri izradi Smjernica korištene su srednjoročne projekcije, te godišnje procjene prihoda i rashoda.

Ovaj dokument ima za cilj da poboljša koordinaciju između Vlade Zeničko-dobojskog kantona, općina i izvanbudžetskih fondova, na pripremi za izradu Budžeta za 2013. godinu, kao i da osigura okvir planiranja rashoda.

Smjernice pokrivaju slijedeće oblasti:

- makroekonomske pretpostavke i prognoze,
- politika prihoda,
- politika rashoda.

Ministarstvo finansija predlaže Vladi Zeničko-dobojskog kantona da usvoji ovaj dokument kao prvi korak u procesu pripreme Budžeta za Zeničko-dobojskog kantona za 2013. godinu.

Dokumentacionu osnovu za izradu Smjernica ekonomske i fiskalne politike Zeničko-dobojskog kantona za 2013. godinu predstavljaju Makroekonomske projekcije 2013.-2015. godina koje je izradila Direkcija za ekonomsko planiranje pri Vijeću Ministara Bosne i Hercegovine i preliminarne projekcije prihoda dostavljenih od strane Federalnog ministarstva finansija.

DIO DRUGI – MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

POGLAVLJE I. SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

Makroekonomski pokazatelji na nivou Bosne i Hercegovine dati su u slijedećem pregledu:

Tabela 1. Makroekonomski pokazatelji za period 2010.-2015. godina

Indikator	Projekcije					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Nominalni BDP u mil KM	27,955	28,737	29,447	30,517	32,128	34,111
Nominalni rast u %	0.2%	2.8%	2.5%	3.6%	5.3%	6.2%
BDP deflator (prethodna godina = 100)	99,2	100,9	101,6	101,5	101,7	101,7
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	28,178	28,494	28,984	30,054	31,577	33,532
Realni rast u %	1.0%	1.9%	0.9%	2.1%	3.5%	4.4%
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	2.1%	3.7%	2.0%	1.9%	1.8%	1.7%
Potrošnja u mil KM	27,864	28,87	29,563	30,519	31,951	33,627
Vladina potrošnja u mil KM	5,78	5,895	6,03	6,195	6,457	6,746
Privatna potrošnja u mil KM	22,084	22,974	23,533	24,324	25,494	26,882
Investicije u mil KM	5,42	6,046	6,324	6,887	7,787	8,836
Vladine investicije u mil KM	634	698	823	947	1,136	1,34
Privatne investicije u mil KM	4,71	5,266	5,443	5,879	6,587	7,43
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	14.0%	12.5%	12.7%	13.5%	14.6%	16.2%
Vladina štednja u % BDP-a	-1.1%	1.0%	1.5%	1.5%	1.5%	101.5%
Privatna štednja u % BDP-a	15.2%	11.5%	11.2%	12.0%	13.1%	-85.3%
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1,503	-2,442	-2,583	-2,754	-3,082	-3,321
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-5.4%	-8.5%	-8.8%	-9.0%	-9.6%	-9.7%
Nominalni Rast uvoza u %	9.3%	13.5%	5.1%	7.0%	9.6%	9.9%
Nominalni Rast izvoza u %	18.9%	12.1%	5.7%	7.0%	9.2%	9.9%

Izvor podataka Direkcija za ekonomsko planiranje, mart 2012.godine

Projekcije realnog rasta BDP za 2012. godinu iznose 0,9 %, u 2013. godini 2,1 %, a u naredne dvije godine 3,5% i 4,4%.

Tokom 2013. godine se očekuje izvjesno poboljšanje kada se projicira realni rast od 2,06%. Osnovna pretpostavka ovog rasta je djelomično oživljavanje rasta u EU sa projiciranim stopom od 1,2%. Drugim riječima, ovakva projekcija za EU ukazuje na očekivanje veoma sporog i tek postepenog oporavka od dužničke krize što se direktno odražava na rast u BiH. Ipak, čak i ovo bi trebalo da preokrene neke od očekivanih negativnih bh. trendova iz prethodne godine. To se prije svega odnosi na ponovno mada skromno jačanje rasta izvoza, te novčanih priliva iz inostranstva. Ovi trendovi bi trebali donekle ojačati raspoloživi dohodak stanovništva što direktno kroz inostrane prilive, što indirektno kroz povećanje zaposlenosti. Pored toga, očekuje se skroman rast investicija od 6% koji bi uz očekivani rast finalne potrošnje od 1,6% trebao ojačati rast uvoza. Tako bi u konačnici očekivani realni rast izvoza od 4,6%, te uvoza od 4,1% trebali dovesti do povećanja vanjskotrgovinskog deficita od 3,1%. Nakon izvjesnog napretka u 2013., tokom 2014-2015.godine se očekuje nastavak oporavka od dužničke krize u užem i širem bh. okruženju tako da se projicira daljnje jačanje ekonomskog rasta nakon skromnog poboljšanja u 2013. godine. Drugim riječima očekuje se daljnje jačanje izvozne tražnje uz djelomičan napredak tekućih priliva novca iz inostranstva. Očekivani rast industrije i drugih djelatnosti u realnom sektoru bi trebalo dovesti do postepenog jačanja zaposlenosti u BiH, pa prema tome i privatne potrošnje. Tako se očekuje realni rast privatne potrošnje od 3,2% u 2014., odnosno 3,9% u 2015. godini. Ovo bi uz realni rast investicija od približno 10% trebalo dovesti do realnog rasta uvoza od približno 7% uz daljnje povećanje vanjskotrgovinskog deficita. Očekuje se da bi svi ovi faktori mogli rezultirati ekonomskim rastom od 3,5% u 2014., te 4,4% u 2015. godini.

Odjeljak A. Industrijska proizvodnja

Kretanje industrijske proizvodnje u BiH određeno je uzajamnim djelovanjem domaće i izvozne tražnje. Faktori domaće tražnje ponajviše su izraženi u rudarstvu i sektoru za proizvodnju električne energije, dok je prerađivačka industrija u većoj mjeri determinisana izvoznom tražnjom. Imajući u vidu strukturu industrijske proizvodnje (rudarstvo 13%, prerađivačka industrija 65%, proizvodnja električne energije 22%) može se konstatovati da će dešavanja u neposrednom međunarodnom ekonomskom okruženju EU i CEFTA u velikoj mjeri odrediti kretanje fizičkog obima industrijske proizvodnje u narednom periodu. Ekonomski oporavak zemalja EU u prethodnom periodu rezultirao je djelimičnim poboljšanjem industrijske proizvodnje u BiH sa godišnjom stopom rasta proizvodnje od 5,6% na kraju 2011. godine. Nažalost, evidentno je da su zemlje EU već u drugoj polovini 2011. godine ponovo ušle u period negativnih ekonomskih turbulencija koje su uzrokovane dužničkom krizom, problemima oko stabilnosti eura i javnih finansija pojedinih zemalja. Smanjenje privredne aktivnosti u zemljama EU imat će negativne posljedice u regionu pa u konačnici i na BiH. Tako prema preliminarnim podacima za februar 2012. godine, BiH bilježi pad industrijske proizvodnje od skoro 10% u odnosu na isti period prethodne godine. Potrebno je također istaći da je bazni efekt naročito izražen s obzirom da je nivo industrijske proizvodnje u prvom kvartalu prethodne godine bio dosta visok. Međutim, uzme li se u obzir struktura industrije (neiskorišteni kapaciteti), procjena DEP-a je da bi BiH tokom 2012. godine ipak mogla ostvariti blagi rast industrijske proizvodnje do oko 2,5%. Prema posljednjim raspoloživim projekcijama relevantnih međunarodnih institucija tokom 2013.

godine očekuje se poboljšanje ekonomske aktivnosti u svijetu. Ovo poboljšanje trebalo bi se pozitivno odraziti na cijeli region pa tako i na BiH. Tako bi poboljšanje izvozne tražnje tokom 2013. godine trebalo rezultirati prvo normalizacijom, a kasnije i osjetnijim oporavkom industrijske proizvodnje i izvoznih potencijala BiH. Ako se ovom poboljšanju pridoda očekivano poboljšanje poslovnog ambijenta u BiH, projekcija DEP-a je, da bi tokom 2013. godine BiH mogla ostvariti rast industrijske proizvodnje od oko 4% u odnosu na prethodnu godinu. Obzirom da se potpuni oporavak većine industrija u EU očekuje u periodu 2014.-2015. godine, izvjesno je očekivati da će ova dešavanja omogućiti i potpuni oporavak industrijske proizvodnje u BiH. U ovom periodu očekuje se potpuna konsolidacija EU tržišta, oporavak privatne potrošnje, prevazilaženje problema oko finansiranja preduzeća i intenziviranje vanjskotrgovinske razmjene između zemalja EU što će se pozitivno odraziti na kompletan region pa u konačnici i na BiH. Veća iskorištenost kapaciteta i povećanje broja zaposlenih rezultirat će povećanjem proizvodnje u prerađivačkoj industriji BiH na nivo predkriznog perioda kada je BiH

ostvarivala rekordne stope rasta u regionu. Planirana investiciona ulaganja u infrastrukturu i energetiku, također bi trebala značajno doprinijeti jačanju kako građevinskog sektora u BiH tako i onih grana prerađivačke industrije koje su usko vezane uz građevinarstvo. Također se očekuje da energetski sektor koji je u prethodnom periodu bio jedan od nosilaca industrijske proizvodnje nastavi pozitivan trend rasta proizvodnje i dodatno osnaži industrijsku proizvodnju u BiH u navedenom periodu. Značajan doprinos poboljšanju industrijske proizvodnje u BiH i jačanju njene konkurentne pozicije trebale bi dati i konkretne mjere entiteskih vlada koje su vezane za unapređenje poslovnog okruženja u BiH. Prema projekcijama DEP-a, ovo bi trebalo rezultirati povećanjem izvoza od oko 9%, dok je očekivani godišnji rast industrijske proizvodnje oko 6% u odnosu na prethodnu godinu.

Odjeljak B. Tržište rada

Kako se u BiH u 2012. godini očekuje sporiji ekonomski rast, uz skroman nivo investicija i obima industrijske proizvodnje, zadržavanje postojećeg broja zaposlenih lica će i tokom 2012. godine biti otežano. Sve navedene činjenice će se naročito odraziti na zaposlene u privatnom sektoru. Kao i prethodne dvije godine, oblasti prerađivačke industrije, građevinarstva, ugostiteljstva i trgovine bi mogle biti najviše izložene smanjenju broja zaposlenih u 2012. godini. Na taj način, broj zaposlenih u BiH bi se u 2012. godini mogao smanjiti oko 1,2%. Smanjenje broja zaposlenih će se direktno odraziti na rast broja nezaposlenih lica u BiH. Otpuštena lica zajedno sa novopristiglom radnom snagom bi mogla uticati da administrativna stopa nezaposlenosti u BiH bude oko 44%. Slaba kupovna moć građana se očekuje i u 2012. godini. U domenu neto plata, u skladu sa ekonomskim dešavanjima u 2012. godini, takođe nije realno očekivati bržu stopu rasta. Neto plate u nominalnom iznosu bi mogle biti veće u odnosu na 2011. godinu za oko 2%. Očekuje se da stopa rasta neto plata u privatnom sektoru bude nešto viša u odnosu na javni sektor, jer se u javnom sektoru plate ne bi trebale bitnije mijenjati u odnosu na 2011. godinu usljed budžetskih restrikcija. Kretanje penzija tokom 2012. godine bi trebalo biti limitirano promjenama prihoda od doprinosa, odnosno broja zaposlenih u BiH koji plaćaju navedene doprinose u fondove PIO. Kako se očekuje smanjenje broja zaposlenih lica u BiH tako je i nerealno očekivati povećanje penzija. Ako pri tome imamo u vidu konstantan priliv novopenzionisanih lica, pretpostavlja se da se penzije u BiH neće bitnije mijenjati u odnosu na 2011. godinu. U 2013. godini se očekuje djelimična stabilizacija na tržištu rada. I pored malo bolje poslovne klime, u BiH se ne predviđa snažan rast broja zaposlenih. Ipak bi u 2013. godini moglo doći do postepenog zaustavljanja smanjenja broja zaposlenih lica u

privatnom sektoru koji je prethodnih godina bio najviše izložen otpuštanju radnika. Uz nepromijenjen broj zaposlenih lica u javnom sektoru, u BiH se može očekivati približno jednak broj zaposlenih u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu (0,2%). Dok se u javnom sektoru plate ne bi trebale značajnije mijenjati, u privatnom sektoru se očekuje da kroz nešto bolju poslovnu aktivnost bude registrovan malo brži rast plata u odnosu na 2012. godinu. Na taj način prosječna neto plata u BiH bi nominalno mogla biti veća za 2,3% u 2013. godini. Bolja dešavanja na tržištu rada se mogu očekivati 2014. odnosno 2015. godine. Snažniji rast svjetske ekonomije bi trebao imati pozitivne implikacije kako na zaposlenost tako i na primanja u BiH. Jačanje izvoza i investicija bi otvorilo mogućnost za upošljavanje i kreiranje novih radnih mjesta. U domenu privatnog sektora, očekuje se povećanje broja zaposlenih u svim sektorima, naročito onim koji su bili najviše izloženi smanjenju broja zaposlenih prethodnih godina. Povećanje obima poslovne aktivnosti u industriji i građevinarstvu bi se pozitivno odrazilo na broj zaposlenih lica u navedenim sektorima. Na osnovu spomenutog, ukupan broj zaposlenih u BiH bi se povećao za oko 1,8% u 2014. godini odnosno 2,9% u 2015. godini. Dobro poslovanje preduzeća bi se trebalo pozitivno odraziti na neto plate. Prosječna neto plata u BiH u nominalnom iznosu bi se u 2014. godini mogla uvećati 3,2% odnosno 3,7% u 2015. godini. Najveći rizici za projekcije na tržištu rada u periodu 2012.-2015. su usporen oporavak svjetske i domaće ekonomije što čini neizvjesnim kreiranje novih radnih mjesta i očuvanje postojećih, te brži priliv nove radne snage i nemogućnost bh. ekonomije da apsorbuje istu.

Odjeljak C. Cijene

Prilikom izrade projekcija inflacije u BiH uzete su u obzir komponente koje su i prethodnih godina imale signifikantan uticaj na kretanje cijena u BiH. Među eksternim komponentama, cijene nafte, gasa i hrane na globalnom tržištu su glavni faktori koji značajno determinišu nivo cijena u BiH. S druge strane, domaće komponente sa najvećim uticajem na cijene su akcize, cijene struje, komunikacijskih usluga i sl. Nakon snažnog rasta cijena u 2011. godini očekuje se da bi cijene u 2012. godini trebale biti nešto stabilnije. Prema projekcijama Evropske Komisije (Interim Forecast, Februar 2012.) u EU se očekuje rast cijena od 2,3%. Pri tome osnovna prijetnja za eventualni brži rast cijena su politička situacija na Bliskom istoku, jačanje potražnje za naftom i neočekivani porast indirektnih poreza. Na osnovu navedenog, i u BiH se može očekivati nešto sporiji rast cijena u odnosu na 2011. godinu. Stabilnije cijene energenata i nafte na svjetskom tržištu bi mogle direktno uticati na cijene domaćih komponenti (hrane, komunalija, transporta i sl.). Iako se u BiH ne očekuje smanjenje cijena spomenutih proizvoda, ipak bi cijene istih mogle nešto sporije rasti u odnosu na 2011. godinu. Od domaćih komponenti koje doprinose promjeni cijena u BiH, uzeto je u obzir novo povećanje akciza na duhanske proizvode u BiH od januara 2012. godine. Pretpostavlja se da bi inflacija u BiH u 2012. godini mogla iznositi oko 2%. Slično kretanje cijena u BiH se očekuje i u 2013. godini. Kako u strukturi CPI indeksa u BiH najveći udio imaju kategorije hrane te stanovanja i energenata, imajući u vidu niže cijene hrane i nafte, očekuje se da bi inflacija u BiH bila približno na nivou 2012. godine. Od domaćih komponenti očekuje se da u 2013. godini poskupe duhanski proizvodi zbog postepenog usklađivanja akciza na duhanske proizvode sa EU akcizama. Na taj način inflacija u BiH bi se u 2013. godini mogla kretati oko 1,9%. Kretanje inflacije u BiH za 2014. i 2015. godinu je zasnovano na pretpostavkama o nižim cijenama eksternih faktora. Procjene Svjetske banke su da bi cijene nafte i hrane u posmatranim godinama trebale biti manje. Uz pretpostavku stabilnih domaćih faktora koji doprinose promjeni cijena, inflacija u BiH u 2014. godini bi se mogla kretati 1,8%, odnosno 1,7% u 2015. godini. Osnovni rizici za

projekcije cijena u BiH za 2012.-2015. su prvenstveno intenzivan rast cijena hrane i nafte na svjetskom tržištu što je suprotno pretpostavkama na kojim se baziraju projekcije, te neplanirana povećanja cijena domaćih komponenti (komunalije, akcize, komunikacije i sl.).

POGLAVLJE II. SREDNJOROČNA FISKALNA PROGNOZA

Fiskalna strategija temelji se na srednjoročnim politikama djelovanja Vlade Federacije Bosne i Hercegovine koje su utvrđene u projektu Fiskalna politika i poslovni ambijent Federacije Bosne i Hercegovine, sa ciljem jačanja upravljanja javnim finansijama, ujednačene fiskalne politike na nivou Bosne i Hercegovine i jačanju finansijske discipline.

Odjeljak A. Indirektni porezi

Za izradu projekcija prihoda od indirektnih poreza odgovorno je Odjeljenje za makroekonomsku analizu (OMA) Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje. Osnovu izrade projekcija čini procjena makroekonomskih pokazatelja izrađena od strane Direkcije za ekonomsko planiranje BiH (DEP), kao i istorijske šeme naplate pojedinih kategorija prihoda.

Preliminarne projekcije prihoda na nivou Bosne i Hercegovine bazirane su na slijedećim pretpostavkama:

- prognozama makroekonomskih pokazatelja izrađenim od strane Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP),
- daljnja implementacija Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju što podrazumijeva i postepeno smanjenje i ukidanje carina na uvoz dobara iz Evropske unije,
- primjeni člana 21. Zakona o akcizama, koji podrazumijeva kontinuirano usklađivanje stopa akciza u BiH sa minimalnim standardima u EU.

Projekcije prihoda od indirektnih poreza preuzete su u aprilu tekuće godine od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu pri Upravnom odboru Uprave za indirektno oporezivanja, a raspodjela tih prihoda korisnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine, urađena prema GAP-ovom modelu raspodjele, koristeći propisanu formulu raspodjele tih prihoda utvrđenu Zakonom o pripadnosti javnih prihoda između Federacije Bosne i Hercegovine, kantona, jedinica lokalne samouprave i direkcija za ceste.

Protekle godine ostvaren je rast prihoda od indirektnih poreza od 4,04%. Glavni generator rasta bila je politika usklađivanja akciza na cigarete sa minimalnom ukupnom akcizom propisanom Zakonom o akcizama iz 2009. godine. Nepovoljna kretanja u ekonomiji i potrošnji kao i vremenske neprilike u mjesecu februaru ugrozili su naplatu prihoda na početku 2012. godine, dok podaci za mart i april ukazuju na oporavak u naplati. Do kraja 2012. godine predviđa se rast prihoda od indirektnih poreza od 1,1%, dok je u 2013., 2014. i 2015. godini planiran rast od 3,4%, 4,4% i 4,1% respektivno.

Tabela 2. Preliminarne projekcije ukupnih prihoda na nivou BiH u KM (u mil. KM)

	Vrsta prihoda (neto)	2011	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
I	PDV	3.147,40	3.173,40	3.276,60	3.395,50	3.520,70	0,80%	3,30%	3,60%	3,70%
II	Akcize	1.262,70	1.345,20	1.426,70	1.509,90	1.574,20	6,50%	6,10%	5,80%	4,30%
III	Carine	274,1	216,2	198,4	217,5	239	21,10%	8,20%	9,60%	9,90%

IV	Putarina	289,5	292,3	295,7	303	312,8	1,00%	1,20%	2,50%	3,30%
V	Ostalo	23,1	25,1	25,8	26,6	27,4	8,90%	3,00%	3,00%	3,00%
VI	UKUPNO	4.996,80	5.052,10	5.223,20	5.452,50	5.674,10	1,10%	3,40%	4,40%	4,10%
VII	Putarina (0,10 KM/l)	-116,9	-116,9	-118,3	-121,2	-125,1	0,00%	1,20%	2,50%	3,30%
VIII	SREDSTVA ZA RASPODJELU	4.879,90	4.935,20	5.104,90	5.331,30	5.549,00	1,10%	3,40%	4,40%	4,10%

Izvor podataka: Odjeljenje za makroekonomsku analizu UIO BiH, april 2012.godine

Međutim, pripadajući dio tih prihoda korisnicima u Federaciji, u skladu sa metodologijom raspodjele s Jedinственог računa trezora, zavisi od troškova finansiranja države i utvrđenoj visini plana otplate spoljnog duga.

U 2012. godini očekuje se neto naplata prihoda od PDV-a u iznosu od 3173,4 mil KM, što je za 0,8% više nego u prethodnoj godini. Na osnovu projektiranog kretanja makroekonomskih pokazatelja u narednom trogodišnjem periodu očekuje se rast neto prihoda od PDV-a po stopama 3,3%, 3,6% i 3,7%.

POGLAVLJE III. POLITIKA PRIHODA I RASHODA ZA ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON

U narednim tabelarnim pregledima daju se preliminarne projekcije indirektnih i direktnih poreza za nivo Zeničko-dobojskog kantona za period 2013.-2015. godina dostavljenih od strane Federalnog ministarstva finansija.

Preliminarne projekcije prihoda sa Jedinственог računa trezora za nivo Zeničko-dobojskog kantona u narednom trogodišnjem periodu su slijedeće:

Tabela 3. Preliminarne projekcije prihoda sa Jedinственог računa za Zeničko-dobojski kanton

Indirektni porezi (KM)	2013	2014	2015
Zeničko-dobojski kanton ukupno (I + II + III)	206.093.514	215.258.157	242.934.047
I. Kanton	166.644.731	174.055.150	196.433.541
II. Općine Zeničko-dobojskog kantona - ukupno	31.816.605	33.231.438	37.504.027
III. Kantonalna direkcija za ceste	7.632.178	7.971.569	8.996.479

Raspodjela prihoda od indirektnih poreza sa Jedinственог računa za 2013. godinu za nivo Zeničko-dobojskog kantona očekuje se u iznosu od 206.093.514 KM, od čega za Kanton iznos od 166.644.731 KM, za općine iznos od 31.816.605 KM i Kantonalnu direkciju za ceste iznos od 7.632.178 KM.

Porez na dobit preduzeća, izuzev banaka i drugih finansijskih organizacija, predstavlja u cijelosti prihod Kantona. Uzimajući u obzir sve dostupne indikatore koji se odnose na projicirani rast bruto društvenog proizvoda, može se očekivati da se po osnovu poreza na dobit u periodu 2013.-2015. godina ostvare slijedeći prihodi:

Tabela 4. Preliminarne projekcije prihoda od poreza na dobit za Zeničko-dobojski kanton

Porez na dobit (KM)	2013	2014	2015
Zeničko-dobojski kanton	8.613.563	8.915.027	9.307.299

Provedena reforma u oblasti direktnog oporezivanja, odnosno sa primjenom Zakona o porezu na dohodak od 01.01.2009. godine, porez na dohodak kao sintetički porezni oblik, zamijenio je ne samo porez na plaću već i cijeli niz drugih poreza koje su plaćali građani, a koji su u većini slučajeva bili prihodi jedinica lokalne samouprave.

U narednoj tabeli daju se preliminarnе projekcije raspodjele poreza na dohodak između Kantona i općina Zeničko-dobojskog kantona u periodu 2013.-2014. godina.

Tabela 5. Preliminarne projekcije prihoda od poreza na dohodak (uključeni zaostali porezi na plaće)

Porez na dohodak (KM)	2013	2014	2015
Ukupno	34.306.994	35.507.739	37.070.080
I. Zeničko-dobojski kanton	22.484.804	23.271.772	24.295.730
II. Općine Zeničko-dobojskog kantona	11.822.190	12.235.967	12.774.350

Projekcije prihoda od poreza na dohodak za 2013. godinu na nivou kantona, uključujući zaostale obaveze po osnovu poreza na plaće iznose 34.306.994 KM, od čega se 22.484.804 KM odnosi na Budžet Zeničko-dobojskog kantona, a 11.822.190 KM na općine Zeničko-dobojskog kantona.

Ukupni poreski i neporeski prihodi i primici koji bi trebali biti na raspolaganju u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona u 2013. godini, projicirani su u iznosu od 249,6 miliona KM, što u odnosu na prihode u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona za 2012. godinu predstavlja smanjenje od 11,7 %.

U tabeli 6. navedene su projekcije prihoda za Budžet Zeničko-dobojskog kantona za period 2013.-2015. godina u ukupnom iznosu (budžetska sredstava i prihodi od sopstvene djelatnosti i namjenska sredstava).

Tabela 6. Prihodi Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za period 2013.-2015. godina

		Ostvareno 2011.	Plan Budžeta 2012.	Projekcija		
				2013	2014	2015
I	POREZI	215,6	230,2	205,4	214,2	239,0
1	Indirektni porezi sa Jedinstvenog računa	185,4	198,3	174,3	182,0	205,4
2	Porez na dohodak	21,1	22,0	22,5	23,3	24,3
3	Porez na dobit	9,0	9,7	8,6	8,9	9,3
4	Porezi građana	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5	Ostali porezi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
II	NAKNADE I TAKSE	10,9	23,4	22,0	13,1	11,0
1	Naknade i takse	10,9	23,4	22,0	13,1	11,0
III	NOVČANE KAZNE	3,5	4,7	3,6	3,7	3,9
1	Novčane kazne	3,5	4,6	3,6	3,7	3,8
2	Ostali prihodi	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0

IV	OSTALI NEPORESKI PRIHODI	11,3	10,9	11,5	11,9	12,5
	Ostali neporeski prihodi	11,3	10,9	11,5	11,9	12,5
V	FINANSIRANJE I GRANTOVI	6,9	3,4	7,1	7,3	4,7
1	Grantovi	3,3	3,0	3,3	3,5	3,6
2	Finansiranje i privatizacija, prodaja imovine	3,7	0,4	3,8	3,9	1,1
VI	KAPITALNI PRIMICI	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0
	UKUPNO (I+II+III+IV+V+VI)	248,2	282,6	249,6	250,3	271,1

Tabela 7. Projicirani ukupni troškovi Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2013.-2015. godinu.

	Ostvareno 2011.	Plan Budžeta 2012.	Projekcije		
			2013	2014	2015
	Kanton	Kanton	Kanton	Kanton	Kanton
UKUPNO PLAĆE	156,1	161,2	161,2	161,2	169,0
Bruto plaće i doprinosi	134,6	139,1	139,1	139,1	145,0
Naknade troškova zaposlenih	21,5	22,1	22,1	22,1	24,0
MATERIJALNI TROŠKOVI	30,1	35,1	30,1	30,0	31,0
TEKUĆI TRANSFERI	54,7	61,7	45,0	48,0	60,5
Subvencije	6,5	10,5	5,0	5,0	10,0
Transferi pojedincima	38,4	40,8	33,0	34,0	39,0
Transferi drugim nivoima vlasti	5,8	6,8	4,0	5,0	6,5
Ostali tekući transferi	4,0	3,6	3,0	4,0	5,0
Kapitalni grantovi	0,5	0,8	0,0	0,0	1,0
Otplate kamate	0,4	0,9	1,5	1,3	1,1
Nabavka stalnih sredstava	11,4	11,4	3,5	1,0	5,2
Otplata duga	0,3	1,1	8,3	8,8	3,3
Pozajmice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
UKUPNO	253,5	272,5	249,6	250,3	271,1

POGLAVLJE IV. RIZICI PO PROJEKCIJE PRIHODA

Rizici po ostvarenje projiciranih prihoda proizilaze iz slijedećeg:

- Odstupanje makroekonomskih pokazatelja od projektiranih vrijednosti (DEP);
- Eventualne izmjene politika u području indirektnih poreza;
- Povećani rizik od nelegalne proizvodnje cigareta i krijumčarenja zbog kontinuiranog povećanja stope posebne akcize;
- Rast cijena nafte na svjetskom tržištu, budući da po automatizmu dovode do rasta cijena inputa, a time i prodajnih cijena većine dobara i usluga, u normalnim okolnostima doveo bi do rasta prihoda od poreza na potrošnju. Međutim, u vrijeme recesije kada raste nezaposlenost, a dohoci su ograničeni ili se smanjuju, rast cijena nafte može dodatno ugroziti poslovanje privrednih subjekata i standard građana, dajući poticaje za rast šverca, sive ekonomije i stvarajući prostor za poreznu evaziju i gubitak prihoda od indirektnih poreza. Uz postojeću politiku diferenciranih akciza na derivate nafte, može predstavljati i snažan poticaj za zloupotrebu u sistemu akciza, dovodeći do gubitka prihoda od akciza na derivate i PDV-a;

DIO TREĆI – ZAKLJUČAK

- ❖ Neophodno je nastaviti mjere štednje. Odnos ostvarenja prihoda i rashoda iz kojeg proizilazi otežana likvidnost i budžetski deficit, zahtijevaju kontrolu efikasnosti troškova i njihovo smanjivanje, te stalni angažman kako se akumulirana dugovanja ne bi povećavala. Ovim načelima treba prilagoditi planiranje i treba ih primjenjivati u realizaciji Budžeta;
- ❖ Nastaviti politiku veće efikasnosti budžetskih korisnika i racionalnijeg upravljanja resursima;
- ❖ Konstantno provoditi aktivnosti na usklađivanju budžetske potrošnje i ostvarenih prihoda;
- ❖ Inicirati kod nadležnih institucija provođenje aktivnosti od strane kontrolnih organa ka efikasnijoj kontroli i naplati javnih prihoda;
- ❖ Nastaviti aktivnosti na izmjenama Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine u cilju pravednije raspodjele javnih prihoda;

Broj: 02-_____ /12.
Datum, 27.08.2012. godine
Zenica

PREMIJER

mr.sci .Fikret Plevljak, dipl.ing.

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo finansija,
1x Svim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave,
1x a/a.